

Publication of Association Esprit, Société et Rencontre
Strasbourg/France

The Journal of Academic Social Science Studies

JASSS

Volume 5 Issue 8, p. 111-120, December 2012

REHBER ÖĞRETMENLERİN ÖĞRETMENLİK UYGULAMASI DERSİNE İLİŞKİN GÖRÜŞLERİ

*VIEWS OF THE GUIDE TEACHERS ON TEACHING PRACTICE
COURSE*

Yrd. Doç. Dr. SALİH ERDEN

*Uludağ Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Beden Eğitimi ve Spor Bölümü, Beden Eğitimi
ve Spor Anabilim Dalı*

Doç. Dr. RAMİZ ARABACI

*Uludağ Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Beden Eğitimi ve Spor Bölümü, Beden Eğitimi
ve Spor Anabilim Dalı*

Abstract

Teaching practice in class teacher training syllabus of the institution has an important place. This application, approximately 3.5 years of education experience at the end of the occupation of teacher assigned to the candidate's experience, quality is the first step. Application guide teachers in schools with teachers and the relationship between candidates for the future of the teaching profession is very important. The aim of our study guide for teachers to identify the problems they encountered during implementation and application can be made more efficient way to get their suggestions and opinions. To this end the school year 2008-2009 in Bursa province, Bursa National Education Directorate who worked in schools depends on the teacher's views were 163 contacts. The data were collected by a questionnaire. For this purpose, a questionnaire consisting of 20 closed-ended Likert-type questions was developed and implemented. The data obtained from the application of the questionnaire were assessed by statistical program SPSS for Windows 17 frequency (f) and percentage (%) distributions were used for descriptive analysis of the data. Directory of teachers opinion, teachers of candidates, the KPSS test anxiety negatively affects their motivation and the teacher is not motivated enough to have indicated. Deterioration in the construction of the Faculties of Education, instead of development has created an ambiguity. Whereas meaning of education faculties are different from other faculties. If the functioning of the institution to train teachers, programs, way of receipt student and resources not enough the development and future of the country is being done wrong. In general, the number of criticisms were collected at the point that teaching formation courses and qualifications are not given enough professional spirit and excitement.

Key words: Teaching Practice, Practice Schools.

Öz

Öğretmenlik uygulaması dersi öğretmen yetiştiren kurumların ders programlarında önemli bir yer tutar. Bu ders kapsamında öğretmen adayları Milli Eğitim Bakanlığına bağlı okullarda uygulama çalışmaları yapmaktadırlar. Bu uygulama, yaklaşık 3.5 yıllık eğitimin sonunda öğretmen adaylarının meslek yaşantılarına atanacakları ilk adımın deneyimi niteliğini taşımaktadır. Uygulama okullarındaki rehber öğretmenler ile öğretmen adayları arasındaki ilişkiler öğretmenlik mesleğinin geleceği açısından çok önemlidir. Çalışmamızın amacı rehber öğretmenlerin uygulama sırasında karşılaştıkları sorunları belirlemek, ayrıca uygulamanın daha verimli bir şekilde yapılabilmesi için onların öneri ve görüşlerini almaktır. Bu amaçla Bursa İlinde 2008-2009 öğretim yılında, Bursa Milli Eğitim Müdürlüğüne bağlı okullarda görev yapan 163 rehber öğretmenin görüşleri alınmıştır. Çalışmada veriler anket yoluyla toplanmıştır. Bu amaçla, Likert tipi 20 kapalı uçlu sorudan oluşan bir anket geliştirilmiş ve uygulanmıştır. Anket uygulamasından elde edilen veriler SPSS for Windows 17 istatistik programında değerlendirilmiştir. Verilerin betimsel analizinde frekans (f) ve yüzde (%) dağılımlardan yararlanılmıştır. Rehber öğretmenler görüşlerinde, KPSS sınavı öğretmen adaylarının kaygısının ve motivasyonlarını olumsuz yönde etkilediğini ve öğretmenliğe yeterince motive olamadıklarını belirtmişlerdir. Eğitim Fakültelerinin yapılanmasında yaşanan olumsuzluklar, gelişme yerine bir belirsizlik oluşturmuştur. Hâlbuki eğitim fakültelerinin diğer fakültelerden ayrı bir yeri vardır. Eğer öğretmen yetiştirecek kurumun işleyişi, programları, öğrenci alınış şekli, kaynakları yeterli değilse ülkenin gelişmesi ve geleceği için yanlış yapıyor demektir. Bu eleştirilerin genel olarak öğretmenlik formasyon

derslerinin sayısı ve nitelikleriyle mesleki ruh ve heyecanın yeterince verilemediği noktada toplandığı görülmektedir.

Anahtar Kelimeler: Öğretmenlik Uygulaması, Uygulama Okulları.

GİRİŞ

Öğretmen, bir toplumun iyi yetişmesinde çok önemli bir role sahiptir. Öğretmenlerinde toplumlara en iyi şekilde eğitmeleri için kendilerinin de donanımlı bir şekilde yetiştirilmeleri gerekir. Öğretmenin niteliğini yükselmenin en iyi yolu da henüz işin başında, yani hizmet öncesinde öğretmeni mesleğin gerektirdiği nitelikler açısından en iyi şekilde donatmak olmalıdır (Yiğit 2006). Gelişmiş ülkelerin öğretmen yetiştirme programlarına baktığımızda, bu konuda köklü eğitim politikası uyguladıklarını ve bu programlara önemli kaynaklar ayırdıklarını görürüz. Ülkemizde ise öğretmen yetiştirme programları değişik dönemlerde bir çok kez değişikliğe uğramış çoğu zamanda gelişme amacıyla yenilenen programlar eskisini aratır olmuştur. Siyasi iktidarlar sürekli kendi politikaları doğrultusunda uygulamaya koydukları Milli Eğitim ile ilgili düzenlemeler köklü ve kalıcı olmamıştır. Uygulamaya konulan yeni bir program yaklaşık 10 yılı doldurmadan siyasi iktidarlar tarafından kısmen veya tamamen ortadan kaldırılmıştır.

Öğretmenin üniversitede yetişmesi fikri Cumhuriyet döneminin ilk yıllarında dile getirilmesine rağmen bu uygulamaya uzun yıllar geçilememiştir. Ünlü eğitimcilerimizden İsmail Hakkı Baltacıoğlu, daha 1930 lu yılların başlarında yazdığı bir makalesinde bu konudaki görüşlerini şöyle açıklamaktadır: “Hocalık, mesleklerin en incelerinden biridir. Bu genç yolcunun yüksek tahsili ve felsefe kültürü yoksa ne yapsın? İlkokul öğretmenini de bir üniversiteli olarak yetiştirmek lazımdır”.

Milli Eğitim Bakanlığı ise eskiden beri kendi öğretmenini kendisi yetiştirmek istegindedir. Uzun yıllar öğretmen okulları ve eğitim enstitüleri ile bu gereksinimini gidermiştir. Bu oluşum bakanlığın üniversitelerde öğretmen yetiştirilmesinde hep bir soğukluk yaşanmasına neden olmuştur. Günümüzde bu uzlaşmacı davranışın yokluğu 10 binlere varan öğretmen adaylarının temel kaygısıdır (Güler 2006).

Cumhuriyetimizin kuruluşundan günümüze, çağdaş bir toplumun oluşturulması doğrultusunda, eğitime ve öğretmenliğe büyük önem verildiği gözlenmektedir. Bu yöndeki çabaların 1923-1946 döneminde hayli yoğun olduğu dikkat çekmektedir(Kavak, Aydın, Akbaba2007). 1946 da toplanan 3. Milli Eğitim Şurasında Öğretmen Üniversitesi kurulmasının önerildiğini; 1949 da toplanan Dördüncü Milli Eğitim Şurasında ortaokul ve lise öğretmenliğinin kariyer haline getirilmesinin istendiğini; 1950 li yılların sonları ile 1960 lı yılların başlarında yapılan Milli Eğitim Komisyonu, Milli Eğitim Planlama Kurulu ve Yedinci Milli Eğitim Şurası çalışmalarında, Yüksek Öğretmen Okullarının Eğitim Fakültesi; Eğitim Enstitülerinin de Eğitim Akademileri adlarıyla akademik bir yapı ve işleyişe kavuşturulmak istendiğini görmekteyiz. Ayrıca Milli Eğitim Bakanlığı, öğretmenlik formasyonu verilmesi, eğitim ile ilgili bilimsel inceleme ve araştırma yapılması, bu alana uzman ve öğretim üyesi yetiştirilmesi amacıyla üniversitelerden yardım talebinde bulunmuştur. Böyle bir talep karşısında A.Ü.Dil ve Tarih-Coğrafya Fakültesi 13.11.1963 tarihli Profesörler Kurulu

kararında, bu fakülteye bağlı tüzel kişiliğe haiz bir 'Öğretim ve Eğitim Yüksekokulu' kurulması istenmiştir. Ayrıca Ankara ve İstanbul Üniversiteleri, karma komisyonun 23.10.1963 tarihli kararında da, Ankara Üniversitesine bağlı tüzel kişiliğe haiz bir Araştırma Merkezi kurulması önerilmişti. 1965 yılında ise ilk Eğitim Fakültesi kuruldu. T.B.M.M de 09.08.1966 tarihinde kabul edilen Ankara Üniversitesi Eğitim Fakültesinin kurulması önemli bir gelişmeydi. Fakat bu girişim, Milli Eğitim Bakanlığına bağlı öğretmen yetiştiren kurumların dışında olan bir gelişmeydi. Amaçlarından biri de, o kurumları, özellikle öğretim kadrosu ve araştırmalarla desteklemektir. 1970 li yıllarda, aralarında öğretmen yetiştiren yükseköğretim kurumlarının da bulunduğu tüm üniversite, Akademi, Enstitü ve Yüksekokulları kapsayan bir kanun çıkartma girişiminde bulunulduğu ve öğretmen yetiştiren yükseköğretim kurumlarının üniversite çatısı altında toplanmak istendiği görülürse de; kökü Cumhuriyetin ilk yıllarına kadar uzanan bütün bu düşünceler ancak eğitim enstitüleri 1982-1983 öğretim yılından başlayarak yükseköğretim kanunu kapsamında eğitim yüksekokulu ve eğitim fakültesi adını almışlardır. Böylece Türk Eğitim tarihinde öğretmen yetiştirme sistemi yepyeni bir sürece girmiştir. 20.07.1982 tarihinde 41 sayılı kanun hükmünde kararname ve bunu değiştirerek kabul eden 28.03.1983 tarih ve 2809 sayılı yasa ile hukuki varlık kazanan eğitim fakülteleri yaklaşık 30 yıllık süreç içerisinde de bir çok düzenlemeler geçirmiştir.

1994-1998 yılları arasında yürütülen YÖK/Dünya Bankası Milli Eğitimi Geliştirme Projesi çerçevesinde, eğitim fakülteleri yeniden yapılandırılmış ve 1998-1999 öğretim yılından itibaren eğitim fakültelerinde yeterliğe dayalı öğretmen eğitimi modeli uygulamaya koyulmuştur(Fakülte-Okul İşbirliği Kılavuzu, 1998).

Bu reform süreci sonunda, öğretmen adaylarının ilk ve ortaöğretim düzeyinde yaptıkları okul uygulamasının süresi uzatılarak, içeriği ayrıntılı olarak belirlenmiştir. Proje tarafından hazırlanan Fakülte-Okul İşbirliği © YÖK 1998, (ISBN 975-7912-25-5) fakültelere ve uygulama okullarına yeni oluşturulan işbirliği düzenlemelerinde yol göstermeyi amaçlamaktadır. Fakülte-Okul İşbirliği aynı zamanda Okul Deneyimi ders öğretim planlarına uygun Okul Deneyimi I ve II'yi de içermektedir. Bu kılavuzda Okul Deneyimi I ve II, derslerin değerlendirilmesi Fakülte-Okul İşbirliği kitabında yer alan ilgili hususlar doğrultusunda açıklanmıştır.

Bu derslerin her biri ile ilgili olarak uygulama okullarında ne yapılacağı hakkında aday öğretmenlere uygulama öğretim elemanı tarafından ayrıntılı bilgi verilmektedir. Eğitim fakültelerinde, uygulama okulları ile çalışmaları kapsayan bir fakülte-okul işbirliği planı bulunmaktadır. Öğretmen adaylarına bu işbirliği planı kapsamında yer alan uygulama öğretmenleri, öğretim elemanları ve öğrencilerin rolleri ve sorumluluklarına ilişkin ilgili bilgi verilir.

2006 yılında Yüksek Öğretim Kurumu Eğitim Fakültelerinin ders programlarında önemli ölçüde değişikliğe gitmiştir. Bu değişiklik kapsamında 2. yarıyılıda okutulan Okul deneyimi I dersi kaldırılmış, 7. yarıyılıda Okul Deneyimi ve 8. yarıyılıda Öğretmenlik Uygulaması olarak uygulama dersleri devam etmektedir.

Öğretmen adayı Okul Deneyimi dersinde haftada 4 saat, öğretmenlik uygulamasında ise haftada 6 saat uygulama okuluna gitmek zorundadır. Yine öğretmen adayına Okul Deneyimi dersinde haftada 1 saat, öğretmenlik uygulamasında ise haftada 2 saat Fakültede Öğretim elamanı tarafından uygulama ile ilgili ders verilir. Uygulama okullarında her 6 öğretmen adayı için bir rehber öğretmen Milli Eğitim Müdürlüğü tarafından görevlendirilir. Görevlendirilen rehber öğretmenlere okul deneyimi için 4 saat, öğretmenlik uygulaması için 6 saat ders ücreti Üniversite tarafından ödenir.

Uludağ Üniversitesi Eğitim Fakültesi her dönem 1200 dolayında öğretmen adayını yaklaşık 120 uygulama okuluna göndermektedir. Yine bu uygulama okullarında her dönem 300 civarında rehber öğretmen görev almaktadır. Öğretmen adaylarının uygulama okullarına dağıtımında bazı okullarda yığılmalara neden olmamak için bir uygulama okuluna en fazla 12 öğrenci gönderilmektedir. Bu kadar yoğun bir katılımın olduğu çalışmanın uygulamasında bazı problemlerin yaşanması da kaçınılmazdır. Çalışmamızı uygulama okullarında görevli rehber öğretmenlerin sorunları üzerinde yoğunlaştırdık.

YÖNTEM

Bu araştırma, betimleme-survey yöntemiyle yapılmıştır. Bu yöntem olayların, objelerin, varlıkların, kurumların, grupların ve çeşitli alanların ne olduğunu betimlemeye, açıklamaya çalışan araştırmalarda kullanılır (Kaptan, 1991, s. 59).

Evren ve Örneklem: 2008-2009 öğretim yılında, Bursa Milli Eğitim Müdürlüğüne bağlı okullarda görev yapan 200 rehber öğretmen araştırmanın evrenini, 163 rehber öğretmen de araştırmanın örneğini oluşturmaktadır.

Veri Toplama Araçları: Çalışmada veriler anket yoluyla toplanmıştır. Bu amaçla, Likert tipi 20 kapalı uçlu sorudan oluşan bir anket geliştirilmiş ve uygulanmıştır. Ölçekte; 1: Kesinlikle Katılmıyorum, 2: Katılmıyorum, 3: Kararsızım, 4: Katılıyorum, 5: Kesinlikle Katılıyorum şeklinde bir derecelendirme kullanılmıştır. Konuyla ilgili uzman görüşlerine başvurulduktan sonra veri toplama aracının güvenilir olduğu kanaatine varılmıştır.

İstatistiksel Analiz: Anket uygulamasından elde edilen veriler SPSS for Windows 17 istatistik programında değerlendirilmiştir. Verilerin betimsel analizinde frekans (f) ve yüzde (%) dağılımlardan yararlanılmıştır.

BULGULAR

Araştırmadan elde edilen veriler Tablo 1, 2 ve 3'te gösterilmektedir.

Tablo 1: Rehber öğretmenlerin tanımlayıcı özellikleri

	N	X	SD	Minimum	Maximum
Yaş (Yıl)	163	40.5	7.8	24	60
Kıdem Yılı	163	16.4	8.3	2	37

Tablo 1'de görüldüğü gibi araştırmaya katılan rehber öğretmenlerinin (n=163) ortalama yaşı 40.5±7.8 yıl ve kıdem yılı 16.4±8.3 yıl olarak tespit edildi.

Tablo 2: Rehber Öğretmenlerin Branşları

	Okul öncesi Öğretmenliği	Sınıf Öğretmenliği	Fen Bilgisi Öğretmenliği	İngilizce Öğretmenliği	Almanca Öğretmenliği	Fransızca Öğretmenliği	Türkçe Öğretmenliği	Beden Eğitimi Öğretmenliği	Müzik Öğretmenliği	Resim Öğretmenliği	Bilgisayar Öğretmenliği	Rehberlik Öğretmenliği
n	16	69	8	27	5	3	5	5	5	11	6	3
%	9.8	42.3	4.9	16.6	3.1	1.8	3.1	3.1	3.1	6.7	3.7	1.8

Tablo 2’ de bölümlere göre ankete katılan rehber öğretmen sayıları görülmektedir. Bölümlere göre ankete katılan rehber öğretmen sayısındaki farklılık yaklaşık 6 öğretmen adayına bir rehber öğretmen görevlendirilmesinden kaynaklanmaktadır.

Tablo 3a: Rehber Öğretmenlerin Öğretmenlik Uygulaması Dersine Yönelik Görüşleri.

	Kesinlikle Katılmıyorum		Katılmıyorum		Kararsızım		Katılıyorum		Kesinlikle Katılıyorum	
	f	%	f	%	f	%	f	%	F	%
1. Öğretmen adaylarının Genel Kültür düzeyleri yeterlidir.	3	1.8	9	5.5	20	12.3	116	72	15	9.2
2. Alanınız ile ilgili öğretmen adaylarının Alan Bilgisi düzeyim yeterlidir.	2	1.2	12	7.4	24	14.7	102	62.6	23	14.1
3. Alanınız ile ilgili öğretmen adaylarının Öğretmenlik Meslek Bilgisi düzeyim yeterlidir.	1	0.6	22	13.5	38	23.3	91	55.8	11	6.7
4. Öğretmen adayları Öğretmenlik mesleğine yakışmayan davranışlar içersindedir (kılık kıyafet, konuşma v.b.)	74	45.4	58	35.6	13	8	13	8	5	3.1
5. Öğretmen adayları uygulama okuluna devam konusunda gerekli titizliği göstermektedir.	5	3.1	12	7.4	11	6.7	78	47.9	57	35
6. Öğretmen adayları uygulama çalışmalarında ilgili ve isteklidir.	5	3.1	14	8.6	13	8	83	50.9	48	29.4
7. “Öğretmenlik Uygulaması” dersi nedeniyle okulunuzdaki eğitim-öğretim faaliyetleri olumsuz yönde etkilenmektedir.	59	36.2	70	42.9	13	8	16	9.8	5	3.1
8. Uygulama okulunun fiziki alanları öğretmen adaylarının uygulama çalışmaları için yeterlidir.	2	1.2	7	4.3	10	6.1	65	39.9	79	48.5
9. Uygulama okulu yönetimi öğretmen adaylarına gerekli desteği vermektedir.	2	1.2	4	2.5	3	1.8	52	31.9	102	62.6
10. Öğretmen adaylarına yeterince rehberlik edebildiğime inanıyorum.	1	0.6			7	4.3	78	47.9	77	47.2

Tablo 3a’da Rehber öğretmenler, öğretmen adaylarının genel kültür bilgilerinin % 81.2, alan bilgilerinin % 76.7, meslek bilgilerinin ise % 62.5 oranında yeterli olduklarını düşünmektedirler.

Yine rehber öğretmenler öğretmen adaylarının % 81.2 oranında Öğretmenlik mesleğine yakışmayan davranışlar içersinde olmadıklarını, % 84.4 oranında uygulama okuluna devam konusunda gerekli titizliği gösterdiğini, % 80.3 oranında uygulama çalışmalarında ilgili ve istekli olduklarını, “Öğretmenlik Uygulaması” dersi nedeniyle uygulama okulundaki eğitim-öğretim faaliyetlerinin %79.1 oranında olumsuz yönde etkilenmediğini, Uygulama okulunun fiziki alanlarının öğretmen adaylarının uygulama çalışmaları açısından %88.4 oranında yeterli olduğunu, Uygulama okulu yönetiminin öğretmen adaylarına %94.5 oranında gerekli desteği verdiğini, Öğretmen adaylarına %95.1 oranında yeterince rehberlik edebildikleri düşünülmektedirler.

Tablo 3b: Rehber Öğretmenlerin Öğretmenlik Uygulaması Dersine Yönelik Görüşleri.

	Kesinlikle Katılmıyorum		Kararsızım		Katılıyorum		Kesinlikle Katılıyorum			
	f	%	f	%	f	%	F	%		
11. Fakülte öğretim elemanı ile yeterli iletişim ve koordinasyon sağlandı.	5	3.1	13	8	23	14.1	64	39.3	57	35
12. Öğretmen adayının dönem sonu değerlendirmesi sadece Rehber öğretmen tarafından yapılmalıdır.	24	14.7	82	50.3	22	13.5	26	16	9	5.5
13. Öğretmen adayının dönem sonu değerlendirmesi sadece Fakülte öğretim elemanı tarafından yapılmalıdır.	30	18.4	92	56.4	32	19.6	9	5.5		
14. Öğretmenlik uygulaması dönem sonu değerlendirmesi Rehber öğretmen ve Fakülte öğretim elemanı tarafından ortak yapılmalıdır.			3	1.8	10	6.1	61	37.4	89	54.6
15. Öğretmen adayının uygulama okuluna devamının sağlanmasında Fakülte'deki diğer dersler engel teşkil ediyor.	27	16.6	60	36.8	35	21.5	36	22.1	5	3.1
16. Uygulama çalışmalarında bazı düzenlemeler yapılması gerektiğini düşünüyorum.	3	1.8	28	17.2	31	19	78	47.9	23	14.1
17. Öğretmen adaylarının Haftada 6 saat bir dönem uygulama okuluna gitmeleri öğretmenlik deneyimi kazanmamız açısından yeterlidir.	23	14.1	47	28.8	24	14.7	63	38.7	6	3.7
18. Fakülte öğretim elemanlarıyla bazı noktalarda ortak hareket edemiyoruz.	22	13.5	73	44.8	24	14.7	41	25.2	3	1.8
19. Öğretmen adaylarına Rehberlik yapmam mesleğim ile ilgili bana katkı sağladı	7	4.3	25	15.3	17	10.4	80	49.1	34	20.9
20. Öğretmen adaylarının önümüzdeki yıllarda da okulumuzda uygulama çalışması yapmaları uygundur.	3	1.8	2	1.2	4	2.5	71	43.6	83	50.9

Tablo 3b’de ise Rehber öğretmenler, Fakülte öğretim elemanı ile %74.3 oranında yeterli iletişim ve koordinasyonun sağlandığı konusunda görüş bildirmişlerdir.

Öğretmen adaylarının dönem sonu değerlendirilmesi konusunda rehber öğretmenler, %21.5 oranında Rehber öğretmen tarafından, %5.5 oranında fakülte öğretim elemanı tarafından, %92 oranında fakülte öğretim elemanı ve Rehber öğretmen tarafından ortak olarak belirlenmesi görüşündedirler. Rehber öğretmenlerin %53.4’ü Öğretmen adayının uygulama okuluna devamının sağlanmasında Fakülte’deki diğer derslerin engel teşkil etmediğini, %62’i Uygulama çalışmalarında bazı düzenlemeler yapılması gerektiğini, %42.4’ü Öğretmen adaylarının Haftada 6 saat bir dönem uygulama okuluna gitmelerinin yeterli olduğunu, %58.3’ü Fakülte öğretim elemanlarıyla bazı noktalarda ortak hareket edemediklerini, %70’i Öğretmen adaylarına Rehberlik yapmanın meslekleri açısından kendilerine katkı sağladığını, %94.5’i Öğretmen adaylarının önümüzdeki yıllarda da okullarında uygulama çalışması yapmalarının uygun olacağını belirtmişlerdir.

Rehber öğretmenler anket ile kendilerine sorulan soruların dışında aşağıdaki noktaları da ayrıca dile getirmişlerdir.

- Öğretmen adayları drama tekniği ve görsel malzeme sunumlarına daha fazla özen göstermelidir.
- Ders dinleme 5 hafta olmalı,
- Adaylar uygulama ile ilgili daha fazla bilgilendirilmeliler,
- Gözlem yaptıkları okulda ders anlatmaları gerekir,
- Bayanların kılık kıyafeti daha özenli olmalı,
- Yeterince motive değiller,
- Rehber öğretmenler rasgele seçilmemeli, Ücret olayı düşünülmeden yararlı olabilecek Rehber öğretmenler görevlendirilmeli,
- Anketler her aday için ayrı doldurulmalıdır,
- Öğretmen adayları okul içindeki diğer etkinliklere de katılmalı,
- Rehberlik saatlerine de katılmalıdırlar,
- KPSS olumsuz etkiliyor, öğretmenliğe motive olamıyorlar,
- Aynı anda 2 adaydan fazla derse katılım olmamalı,
- Okul Deneyimi II gereksiz.

SONUÇ

Yapmış olduğumuz araştırmada anketimize katılan rehber öğretmenlerinin (n=163) ortalama yaşının 40.5±7.8 yıl, ve kıdem yılının 16.4±8.3 yıl olması, öğretmen adaylarına rehberlik eden öğretmenlerin mesleki açıdan tecrübeli ve deneyimli öğretmenler olduğunu göstermektedir. Bu da öğrencilerimiz için önemli avantajdır.

Bölgelere göre ankete katılan rehber öğretmen sayısını uygulamaya giden öğretmen adayı sayısı belirlemektedir. Bölgelere göre ankete katılan rehber öğretmen sayısındaki farklılık yaklaşık 6 öğretmen adayına bir rehber öğretmen görevlendirilmesinden kaynaklanmaktadır. Ankette sorulan sorular çoğunlukla genel olduğundan bölgelere göre rehber öğretmen sayılarının farklılığı fazla anlam ifade etmemektedir.

Öğretmen adaylarının bilgi düzeylerinin değerlendirildiği anketin birinci bölümünde, genel kültür bilgilerinin % 81.2, alan bilgilerinin % 76.7, meslek bilgilerinin ise % 62.5 oranında yeterli oldukları Rehber öğretmenler tarafından düşünülmektedir. Burada meslek bilgilerinin % 62.5 oranında çıkması, öğrencilerin kendi branşlarında daha zayıf kaldıkları anlamındadır.

Öğretmen adaylarının % 81.2 oranında Öğretmenlik mesleğine yakışmayan davranışlar içerisinde olmadıklarının, % 84.4 oranında uygulama okuluna devam konusunda gerekli titizliği gösterdiklerinin, % 80.3 oranında uygulama çalışmalarında ilgili ve istekli olduklarının yüksek sayılabilecek oranlarla belirlenmesi ise öğretmen adaylarının tam bir disiplin ve görev bilinci, sorumluluğu içerisinde olduklarını göstermektedir.

“Öğretmenlik Uygulaması” dersi nedeniyle uygulama okulundaki eğitim-öğretim faaliyetlerinin %79.1 oranında olumsuz yönde etkilenmediğinin belirlenmesi ise, zaman zaman öğretmenlik uygulaması nedeniyle uygulama okullarındaki derslerin aksadığına dair yapılan şikayetlere bir cevap niteliğindedir.

Uygulama okulunun fiziki alanlarının öğretmen adaylarının uygulama çalışmaları açısından %88.4 oranında yeterli olduğunu, Uygulama okulu yönetiminin öğretmen adaylarına %94.5 oranında gerekli desteği verdiğini, Öğretmen adaylarına %95.1 oranında yeterince rehberlik edebildiklerini rehber öğretmenler düşünmektedirler. Bursa’da 400 den fazla İlk-orta öğretim okulu bulunmaktadır. U.Ü.Eğitim Fakültesi açısından bu da bir avantajdır. Her dönem yaklaşık 100 civarında okulu uygulama okulu olarak belirlerken fazla zorluk çekilmemektedir. Bu seçimlerde gerek okul yönetimi gerekse rehber öğretmenlerin uygulamaya istekli ve arzulu olmaları ön planda tutulmaktadır.

Rehber öğretmenlerin, Fakülte öğretim elemanı ile yeterli iletişim ve koordinasyonun sağlanması konusunda görüşün %74.3 oranında kalması aslında düşük bir orandır. Rehber öğretmen ile Fakülte öğretim elemanı arasındaki iletişimin daha yüksek oranlarda olması beklenmelidir.

Öğretmen adaylarının dönem sonu değerlendirilmesi konusunda, değerlendirmenin Rehber öğretmen tarafından yapılma isteği oranı %21.5, fakülte öğretim elemanı tarafından yapılması isteği oranı da %5.5 olması sorumluluk almama eğilimini ortaya koymaktadır. Değerlendirmenin %92 oranında fakülte öğretim elemanı ve Rehber öğretmen tarafından ortak yapılması düşüncesi rehber öğretmenlerin sorumluluğu paylaşma görüşünde olduklarını göstermektedir. Öğretmenlik uygulaması esnasında öğretmen adayları aynı zamanda fakültedeki derslerine de devam etmektedirler. Bu durum uygulamada bir takım sıkıntılara neden olmaktadır. Nitekim öğretmen adayının uygulama okuluna devamının sağlanmasında Fakültedeki diğer derslerin engel teşkil etmediği görüşünün %53.4 oranında kalması bu konudan kısmen de olsa rehber öğretmenlerin rahatsızlık duydukları anlamındadır. Son dönemlerde birçok öğrenci 3. sınıfta iken 4. sınıf derslerini üstten almakta ve böylece öğretmenlik uygulamasını daha rahat bir program içerisinde gerçekleştirmektedir.

Uygulama çalışmalarında bazı düzenlemeler yapılması gerektiğinin %62 oranında, Öğretmen adaylarının Haftada 6 saat bir dönem uygulama okuluna gitmelerinin yeterli olduğunun %42.4 oranında, Fakülte öğretim elemanlarıyla bazı noktalarda ortak hareket edemediklerinin %58.3 oranında çıkması rehber öğretmenlerin bu üç konudan da rahatsız olduklarını göstermektedir. Rehber öğretmenlerin %94.5 oranında Öğretmen adaylarının

önümüzdeki yıllarda da okullarında uygulama çalışması yapmalarının uygun olacağını düşünmeleri, uygulama okulları seçiminin doğru yapıldığını göstermektedir.

Bir ülkenin, bir ulusun, bir halkın, bir ailenin ekonomik, sosyal, kültürel, psikolojik gelişimi ve insanca yaşayabilmesi için eğitim tek yoldur. Eğitimin tarihi ve son gelişmelerini gözden geçirdiğimiz zaman kalıcı ve süregelen oturmuş bir sistem görülmemektedir. Her seçim sonrası dönemlerde eğitim politikalarında ciddi değişiklikler yapılmaya çalışılmış ancak yapılan her yeni değişiklik bir önceki sistemi daha karmaşık hale getirmiştir. Eğitim fakültesinin tarihine bakıldığında da bir dengesizlik durağanlık ve oturmamış bir düzen görülür. Özellikle yeni yapılanmayla yaşanan olumsuzluklar gelişme yerine bir belirsizlik oluşturmuştur. Hâlbuki eğitim fakültelerinin diğer fakültelerden ayrı bir yeri vardır. Eğer öğretmen yetiştirecek kurumun işleyişi, programları, öğrenci alınış şekli, kaynakları yeterli değilse ülkenin gelişmesi ve geleceği için yanlış yapıyor demektir (rolmodel.com). Bu eleştirilerin genel olarak öğretmenlik formasyon derslerinin sayısı ve nitelikleriyle mesleki ruh ve heyecanın yeterince verilemediği noktasında toplandığı görülür.

Nitekim eğitim fakülteleri öğretmenlik için gerekli kişilik ve meslek özelliklerini ciddi şekilde göz ardı eden bir yaklaşım içinde olmuşlardır. Üniversiteye giriş sınav sonuçlarına göre ön araştırma yapmadan öğrenciler eğitim fakültelerine alınmaya başlamıştır. Ayrıca öğretim elemanlarının meslekten olmaması, öğretmen eğitimi ile ilgili yeter ve gerekli bilgi ve deneyime sahip olmaması, öğretmen adaylarında mesleki durum ve davranışların kazandırılmasında ciddi engeller oluşturmuştur.

KAYNAKÇA

GÜLER A.: “Sınıf Öğretmeni Yetiştirmede Felsefi Temelin Yokluğu”. İlk Öğretmen Eğitimci Dergisi, Eylül 2006, sayı 1, Ankara.

<http://www.rolmodel.com/egitim/egitim-fakulteleri-tarihcesi.html>

KAPTAN, S. Bilimsel Araştırma Teknikleri. Ankara: Tek Işık Web Ofset. 1991.

KAVAK Y. AYDIN A. AKBABA S.: “Öğretmen Yetiştirme ve Eğitim Fakülteleri”, Yüksek Öğretim Kurulu Yayını, Temmuz 2007, Ankara.

YİĞİT B. : “Okul Deneyimi ve Öğretmenlik Uygulamalarında Tarafların Sorumlulukları”, İlk Öğretmen Eğitimci Dergisi, Kasım 2006, sayı 3, Ankara.

Yüksek Öğretim kurulu (1998):YÖK Dünya Bankası Fakülte-Okul işbirliği Kılavuzu, Ankara.